

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 2006 2 10

KOM(2006) 49 galutinis

**PENKTOJI KOMISIJOS ATASKAITA TARYBAI, EUROPOS PARLAMENTUI,
EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ
KOMITETUI**

dėl Direktyvos 89/552/EEB „Televizija be sienų“ taikymo

{SEK(2006) 160}

TURINYS

1.	Įvadas	3
1.1.	Ataskaitos pagrindas	3
1.2.	Europos televizijos rinkos raida	3
2.	Naujųjų valstybių narių pranešimai	5
3.	Direktyvos taikymas.....	5
3.1.	Taikymo sritis.....	5
3.2.	Jurisdikcija (2 straipsnis).....	5
3.3.	Visuomenei itin reikšmingi įvykiai (3a straipsnis)	6
3.4.	Skatinimas kurti ir platinti televizijos programas (4 ir 5 straipsniai).....	7
3.5.	Reklamos taisyklės (10 – 20 straipsniai).....	7
3.5.1.	Aiškinamojo komunikato priėmimas	7
3.5.2.	Reklamos stendai, įrengti aplink stadionus, iš kurių retransliuojamos sporto varžybos	8
3.5.3.	Stebėsena.....	8
3.6.	Nepilnamečių ir viešosios tvarkos apsauga (2a, 22 ir 22a straipsniai)	9
3.7.	Nacionalinių institucijų ir Komisijos veiksmų koordinavimas.....	9
3.7.1.	Ryšių komitetas.....	9
3.7.2.	Reguliavimo institucijų grupė.....	10
4.	Direktyvos persvarstymas	10
5.	Tarptautiniai aspektai	10
5.1.	ES plėtra.....	10
5.2.	Bendradarbiavimas su Europos Taryba	11
6.	Išvados.....	11

1. ĮVADAS

1.1. Ataskaitos pagrindas

Siekdama informuoti Komisija šiuo komunikatu pateikia Tarybai, Europos Parlamentui, Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui penktąją ataskaitą dėl Direktyvos 89/552/EEB¹, su pakeitimais, padarytais Direktyva 97/36/EB², „Televizija be sienų“ (toliau direktyva), taikymo.

Direktyvos 26 straipsnyje nustatyta, kad ne vėliau kaip iki 2000 m. gruodžio 31 d. ir po to kas dvejus metus Komisija privalo pateikti Europos Parlamentui, Tarybai bei Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui šios direktyvos su pakeitimais taikymo ataskaitą ir, jei reikia, toliau teikti pasiūlymus, kuriais būtų galima pritaikyti šią direktyvą prie televizijos programų transliavimo srities pokyčių, visų pirma atsižvelgiant į naujausių technologijų plėtrą.

Ši ataskaita yra skelbiama po ketvirtosios ataskaitos³, patvirtintos 2003 m. sausio mėn., ir joje pateikiama direktyvos taikymo 2003–2004 metais apžvalga⁴.

Ketvirtosios ataskaitos priede Komisija pasiūlė pradėti rengti diskusijas siekiant įvertinti būtinybę keisti šios srities Europos Sąjungos (ES) reguliavimo sistemą dėl rinkos ir technologijų raidos. Atsižvelgdama į tai, 2003 m. Komisija pradėjo konsultacijas dėl direktyvos⁵ persvarstymo.

Ši ataskaita turi būti vertinama atsižvelgiant į šias vykstančias diskusijas.

1.2. Europos televizijos rinkos raida

Per keletą metų iki 2004 m. teigiamos ES garso ir vaizdo pramonės tendencijos pasiekė aukštą brandos lygį. Tačiau kai kuriems verslo modeliams teko patirti nelengvų išbandymų, o kai kurių sričių operatoriai buvo priversti jungtis į stambesnius vienetus.

Dėl naujų verslo galimybių, ypač dėl „Skaitmeninės antžeminės televizijos“⁶, ir naujomis technologinėmis platformomis teikiamų garso ir vaizdo paslaugų jų mastas rinkoje išsiplėtė, ir dėl to sustiprėjo gerai žinomos tiekimo susiskaldymo tendencijos. Atrodo, ši tendencija stabilizuojasi dėl mažėjančių reklamos išteklių ir nedidelės tikimybės, kad valstybinis finansavimas padidės.

¹ OL L 298, 1989 10 17, p. 23.

² OL L 202, 1997 7 30, p. 60.

³ KOM(2002) 778 galutinis, 2003 1 6.

⁴ Prireikus taip pat bus daromos nuorodos į naujausius 2005 m. įvykius.

⁵ Žr. ataskaitos 4 punktą.

⁶ Daugelis valstybių narių prie „Skaitmeninės antžeminės televizijos“ ketina pereiti 2006–2012 metais.

Dabartinis transliuojamų kanalų skaičius yra akivaizdus įrodymas, kad siūlomų paslaugų daugėja. Nors 2001 m. pradžioje buvo daugiau negu 660 potencialiai nacionaliniu mastu žiūrimų kanalų⁷, transliuojamų antžeminiiais siūstuvais, palydoviniu arba kabeliniu ryšiu, po trejų metų 15 ES valstybių narių tokių kanalų buvo jau daugiau nei 860⁸.

Be to, ne nacionalinėms rinkoms teikiamos televizijos programų transliavimo paslaugos plėtėsi dar sparčiau. 2004 m. pradžioje tokių kanalų buvo įregistruota jau apie 220⁹. Daugiau nei 160 iš jų buvo transliuojami į 25 ES valstybes nares iš kitų valstybių narių arba kitų šalių (2001 m. 15 ES valstybių narių tokių kanalų buvo tik 68).

Pagrindinė sparčios „realaus laiko“ garso ir vaizdo paslaugų plėtros sąlyga yra plačiajuosčio ryšio prieiga. Dėl nemažų investicijų pastaraisiais metais, kurios ir toliau didėja, daugumoje iš 15 ES valstybių narių buvo sukurtos infrastruktūros, iki 2004 m. pabaigos apėmusios vidutiniškai 88 % visų gyventojų¹⁰. Taip pat nuolat augo fiksuoto plačiajuosčio ryšio skverbtis, 2004 m. pabaigoje pasiekusi 10 % 15 ES valstybių narių gyventojų ir 9 % 25 ES valstybių narių gyventojų¹¹.

Bendra 25 ES valstybių narių rinka, vertinant pagal transliuotojų pajamas, 2003 metais buvo apytikriai lygi 64,5 mlrd. EUR (2001 m. ji buvo 62,2 mlrd. EUR, t. y. nuo tada padidėjo 3,7 %)¹².

Vertinant pagal pajamas, visuomeniniai transliuotojai sustiprino savo padėtį ES rinkose. 2003 m. bendrosios viešųjų radijo ir televizijos tarnybų pajamos siekė 29,1 mlrd. EUR (25 ES valstybių narių, įskaitant 1,6 mlrd. EUR už radijo programų transliavimą), taigi liko beveik nepakitusios nuo 2002 m.¹³.

25 ES valstybių narių privatūs transliuotojai 2003 m. nurodė 18,3 mlrd. EUR pajamas, beveik nepakitusias nuo 2002 m. pajamų¹⁴. Mokamos televizijos pajamos ir iš paketinių paslaugų abonementų gaunamos pajamos dėl didelės paketinių paslaugų paklausos 2003 m. padidėjo iki 13,6 mlrd. EUR, t. y. 14,3 % daugiau negu praėjusiais metais¹⁵.

Reklama tebėra svarbiausias ES televizijos transliuotojų pajamų šaltinis. Po kelerių metų augimo, sustojusio tik 2001 m., 2004 m. bendra 15 ES valstybių narių televizijos reklamos rinka siekė 25,7 mlrd. EUR (7,2 % daugiau negu 2003 m.)¹⁶. Spėjama, kad 2001 m. reklamos pajamos sumažėjo maždaug 6,8 % (2002 m. duomenis lyginti su 2000 m. duomenimis)¹⁷. Nominalioji televizijos reklamos rinkos vertė 2004 m. buvo maždaug tokia pati kaip 2000 m. ir sudarė maždaug trečdalį visų investicijų į reklamą¹⁸.

⁷ Europos audiovizualinė observatorija, 2001 m. metraštis.

⁸ Europos audiovizualinė observatorija, 2004 m. metraštis.

⁹ Ten pat.

¹⁰ *IDATE*, plačiajuosčio ryšio prieigos plėtra Europoje, 2005 m.

¹¹ Ryšių komitetas, 2005.

¹² Europos audiovizualinė observatorija, 2005 m. metraštis. Atliekant šiuos apskaičiavimus, nebuvo atsižvelgta į kai kurių rūšių visuomeninius ir privačius radijo transliuotojus.

¹³ Ten pat.

¹⁴ Ten pat.

¹⁵ Ten pat.

¹⁶ Ten pat.

¹⁷ Ten pat.

¹⁸ Ten pat.

2. NAUJŪJŲ VALSTYBIŲ NARIŲ PRANEŠIMAI

Naujosios valstybės narės, įstojusios į ES 2004 m. gegužės 1 d., privalėjo pranešti apie direktyvos nuostatų perkėlimą į savo nacionalinius teisės aktus. Atliktas vertinimas parodė, kad jos įvykdė šį įsipareigojimą.

3. DIREKTYVOS TAIKYMAS

3.1. Taikymo sritis

Mediakabel BV iškėlus bylą dėl Commissariaat voor de Media (Nyderlandų žiniasklaidos institucijos) sprendimo, Nyderlandų Raad van State kreipėsi į Europos Teisingumo Teismą prašydamas preliminarus nutarimo dėl to, ar direktyvos nuostatos taikomos užsakomųjų vaizdo programų („near video-on-demand“) (NVOD) paslaugoms, t. y., mokamoms paslaugoms, leidžiančioms žiūrovams stebėti „multipleksines“ transliacijas, už kurias jie moka pagal žiūrėjimo laiką. Teismo sprendimas šiuo klausimu turėjo būti priimtas 2004 m.¹⁹.

3.2. Jurisdikcija (2 straipsnis)

Direktyva yra pagrįsta „kilmės šalies“ principu. Remiantis juo, programos, transliuojamos laikantis jų kilmės šalies įstatymų, atitinkančių direktyvos nuostatas, gali būti laisvai transliuojamos ES.

Nagrinėjamuoju laikotarpiu Komisija pradėjo procedūrą dėl pažeidimo prieš Nyderlandų valdžios institucijas po to, kai *Commissariaat voor de media* (Nyderlandų žiniasklaidos institucija) priėmė sprendimą perimti į savo jurisdikciją RTL 4 ir RTL 5 kanalus, kuriuos transliuoja Liuksemburgo jurisdikcijai priklausantis transliuotojas. Net neišnagrinėjus esminių *Commissariaat voor de Media* argumentų, *Raad van State* nutartimi šis sprendimas buvo panaikintas, nurodant, kad *Commissariaat voor de Media* negalėjo paskelbti savo jurisdikcijos ir sukurti direktyvos nuostatoms prieštaraujančios dvigubos jurisdikcijos. Atsižvelgusi į tai, kad po šios nutarties dviguba jurisdikcija panaikinta, Komisija nusprendė šią bylą nutraukti.

„Extasi TV“ byloje kilo konfliktas dėl kilmės šalies principo išimties pagal 2a straipsnio 2 dalį. 2004 m. gruodžio 20 d. Jungtinės Karalystės (JK) vyriausybė pranešė Komisijai ketinanti uždrausti „Extasi TV“ vadinamą televizijos tarnybą. Nurodyta priežastis, kad ši televizijos tarnyba rimtai ir akivaizdžiai pažeidė direktyvos 22 straipsnio nuostatas. Tačiau šiuo atveju buvo neaišku, kurios valstybės narės jurisdikcijai priklauso šis transliuotojas.

Konfliktų dėl jurisdikcijos kilo ir kitose, su 2a straipsnio 2 dalimi nesusijusiose taikymo srityse, tais atvejais, kai priimančiosios valstybės narės teisės aktuose numatytos taisyklės buvo griežtesnės ir išsamesnės už transliuotojo valstybės narės aktuose numatytas taisykles. Pavyzdžiui, Švedijos Transliavimo komisija nurodė Komisijai, kad, jos nuomone, Jungtinės Karalystės jurisdikcijai priklausantys kanalai TV3 ir Canal 5 iš tiesų turėtų priklausyti Švedijos jurisdikcijai. Užuoat ėmusis vienašališkų priemonių, Švedija inicijavo diskusijas tarp susijusių reguliavimo institucijų. Jei tokios diskusijos

¹⁹ Byla Nr. C-89/04. Nutartis buvo paskelbta 2005 m. birželio 2 d., plg. prie ataskaitos pridėdamą Komisijos tarnybų darbo dokumentą.

nepažeidžia kilmės šalies principo, Komisija pritaria tokiai strategijai ir siūlo savo paramą. Panašių klausimų buvo iškilę ir Airijai bei JK.

Be to, nagrinėjamoju laikotarpiu itin aktualus tapo klausimas dėl trečiųjų šalių transliuojamų neapykantą kurstančių programų, kurios pagal 2 straipsnio 4 dalį priklauso valstybės narės jurisdikcijai. Al Manar transliavo keli Europos palydovinio ryšio tiekėjai. Prancūzija buvo pirmoji valstybė narė, kuri ėmėsi veiksmų uždrausti šios programos transliavimą per Eutelsat palydovus, kurie pagal 2 straipsnio 4 dalį priklausė Prancūzijos jurisdikcijai. Po kelių antisemitinio pobūdžio Al Manar transliuotų programų 2004 m. gruodžio 13 d. Prancūzijos valdžios institucijos išleido šią veiklą draudžiančią nutartį, įpareigodamos operatorių nutraukti Al Manar televizijos programų transliavimą. Nutartis buvo įgyvendinta nedelsiant, ir 2004 m. gruodžio 14 d. šių laidų transliavimas buvo nutrauktas.

Po to, kai Prancūzijos valdžios institucijos uždraudė Al Manar kanalą, jį tebetransliavo palydovinio ryšio tiekėjai New Sky Satellite (pagrindinė buveinė Hagoje) ir Hispasat. Valstybės narės ir Komisija ne kartą aptarė šį klausimą. Vėliau Nyderlandų ir Ispanijos valdžios institucijos taip pat įsakė sustabdyti kanalo Al Manar programų transliavimą. Toks glaudus bendradarbiavimas suteikė Europai galimybę sėkmingai kovoti su neapykantos kurstymu iš trečiųjų šalių transliuojamose laidose.

3.3. Visuomenei itin reikšmingi įvykiai (3a straipsnis)

Direktyvos 3a straipsnio 1 dalyje apibrėžiamos nacionalinės priemonės, turinčios užtikrinti galimybę žiūrovams stebėti itin reikšmingus valstybės narės visuomenei įvykius. Iki 2004 m. pabaigos direktyvos 3a straipsnio 1 dalyje numatytos priemonės buvo įgyvendintos tose valstybėse narėse, kurios apie tai pranešė Komisijai: Italijoje, Vokietijoje, Jungtinėje Karalystėje, Austrijoje ir Airijoje. Airijoje numatomos įgyvendinti priemonės buvo aptartos Ryšių komitete 2003 m. sausio 30 d. (komitetas įvertino jas teigiamai) ir vėliau paskelbtos Oficialiajame leidinyje 2003 m. balandžio mėn.²⁰. Belgijos ir Prancūzijos pateikti priemonių projektai 2004 m. kovo mėn. buvo aptarti su tam tikromis nacionalinėmis institucijomis ir 2004 m. kovo mėn. Ryšių komitete, kuris jas įvertino teigiamai. Vėliau 2004 m. Belgija pranešė Komisijai apie galutinai patvirtintas priemones, kurios po to paskelbtos Oficialiajame leidinyje²¹.

Pagal direktyvos 3a straipsnio 2 dalį bendras valstybėse narėse taikomų priemonių sąrašas kartą per metus turi būti skelbiamas Oficialiajame leidinyje. Paskutinį kartą toks sąrašas paskelbtas 2003 m. rugpjūčio mėn.²².

Byla dėl Komisijos vaidmens taikant direktyvos 3a straipsnį šiuo metu tebenagrinėjama Europos pirmosios instancijos teisme²³.

²⁰ OL C 100, 2003 4 26.

²¹ OL C 158, 2005 6 29. 2005 m. Prancūzija taip pat pranešė Komisijai apie priemones (priimtas 2004 m. gruodžio mėn.), kurios bus paskelbtos tinkamu laiku.

²² OL C 183, 2003 8 2. 2004 m. bendrasis sąrašas nebuvo skelbiamas, nes tuometinio sąrašo nereikėjo keisti. Komisija paskelbs naują bendrąjį sąrašą, į kurį bus įtrauktos ir Belgijoje bei Prancūzijoje taikomos priemonės, iš karto po to, kai Prancūzijos priemonės bus paskelbtos Oficialiajame leidinyje.

²³ Byla T-33/01, nagrinėjimo posėdis įvyko 2005 m. liepos 7 d.

3.4. Skatinimas kurti ir platinti televizijos programas (4 ir 5 straipsniai)

2004 m. liepos 28 d. Komisija priėmė šeštąjį komunikatą dėl direktyvos 4 ir 5 straipsnių taikymo. Ši ataskaita apima 15 ES valstybių narių nagrinėjamoju 2001–2002 m. laikotarpiu. 2001 m. Europos kūrinių 15 ES valstybių narių buvo transliuojami vidutiniškai 66,95 % viso transliavimo laiko, o 2002 m. – 66,10 %, taigi per ketverius metus (1999–2002 m.) tokių kūrinių transliavimo laikas pailgėjo 5,42 procentinio punkto. 2001 m. 15 ES valstybių narių nepriklausomų kūrėjų sukurtų Europos kūrinių dalis buvo 37,75 %, o 2002 – 34,03 %, t. y., nepriklausomų kūrėjų sukurtiems kūriniams buvo nuolat skiriama apie trečdalį viso transliacijų laiko, t. y. maždaug 50 % visiems Europos kūriniams skiriamo laiko. Šis rezultatas gerokai viršija direktyvos 5 straipsnyje nurodytą tikslą – 10 % transliuojamų programų laiko. Tokie rezultatai parodė, kad pastaruoju dešimtmečiu nuolat didėjanti nacionalinių ir Europos kūrinių paklausa ypač išaugo 2002 m., kai šių kūrinių transliacijos užėmė maždaug du trečdalius viso tokioms transliacijoms skirto laiko. Atsižvelgiant į direktyvoje iškeltą tikslą – 50 % visų transliacijų – 66 % yra visiškai patenkinamas rezultatas, įrodantis Europos garso ir vaizdo pramonės galią.

Siekdama tiksliau įvertinti 4 ir 5 straipsnio poveikį naujų valstybių narių teritorijose, 2004 m. Komisija savo iniciatyva atliko padėties vertinimą septyniose valstybių narių, tapusių ES narėmis 2004 m. gegužės 1 d. Buvo nagrinėjamas pasirengimo narystei laikotarpis nuo 2003 m. sausio mėn. iki 2004 m. balandžio mėn. 2003 m. Europos kūriniams planuota skirti vidutiniškai 60 % laiko, o pirmaisiais 2004 m. mėnesiais – 62 % laiko, taigi reikalavimai patenkinti – 77 % ir 83 %. Nepriklausomų kūrėjų Europos kūrinių dalis 2003 metais sudarė 30 %, o pirmaisiais 2004 m. mėnesiais – 31 %. Atsižvelgiant į tai, kad šie duomenys yra susiję su pasirengimo narystei laikotarpiu, akivaizdu, kad šiose valstybėse narėse 4 ir 5 straipsnių nuostatos taikomos teisingai.

Septintajame komunikate dėl 4 ir 5 straipsnių taikymo 2002–2004 m. laikotarpiu, kuri, kaip tikimasi, Komisija priims per pirmąjį 2006 pusmetį, bus pirmą kartą paskelbti visų 25 valstybių narių statistiniai duomenys.

3.5. Reklamos taisyklės (10 – 20 straipsniai)

3.5.1. Aiškinamojo komunikato priėmimas

Atsižvelgdama į naujų reklamų technologijų, pvz., padalintųjų ekranų, interaktyvios reklamos, virtualios reklamos ir net prekės pateikimo, plėtrą, 2004 m. balandžio 23 d. Komisija priėmė aiškinamąjį komunikatą dėl kai kurių direktyvos nuostatų aspektų²⁴. Šiame komunikate patikslinama, kaip direktyvos nuostatos turi būti taikomos padalintiesiems ekranams, reklamos langams, teleparduotuvėms, virtualiai paramai ir interaktyviai reklamai. Remiantis Europos Bendrijų Teisingumo Teismo praktika, Aiškinamajame komunikate laikomasi principo, pagal kurį konkrečios reklamos technikos ar formos draudimas galioja tik tuomet, jeigu jis yra aiškiai nustatytas direktyvoje. Tačiau valstybės narės, nepažeisdamos savo kompetencijos ribų, gali savo nuožiūra priimti transliuotojams taikytinas griežtesnes ar išsamesnes nuostatas.

²⁴ Komisijos aiškinamasis komunikatas dėl kai kurių Direktyvos „Televizija be sienų“ televizijos reklamos nuostatų aspektų, OL C 102, 2004 4 28, p. 2.

3.5.2. Reklamos stendai, įrengti aplink stadionus, iš kurių retransliuojamos sporto varžybos

Prancūzijos kovos su rūkymu ir alkoholizmu įstatymas (vadinamasis Evin įstatymas) draudžia tiesioginę arba netiesioginę alkoholinių gėrimų televizijos reklamą. Laikydami šio įstatymo Prancūzijos transliuotojai, Prancūzijos žiūrovams retransliuodami kitoje valstybėje vykstančias sporto varžybas, turi visais galimais būdais siekti, kad ekrane nebūtų alkoholinius gėrimus vartoti skatinančios reklamos.

Dėl šios tvarkos du kartus kreiptasi į Teisingumo Teismą: tada, kai buvo pateiktas ieškinys dėl įsipareigojimų nevykdymo²⁵ ir prašymas priimti preliminarų sprendimą²⁶. Šioje ataskaitoje labiau domina prašymas priimti preliminarų sprendimą, pateiktas dėl to, kad TF1 kanalas pareikalavo, jog bendrovės Groupe Darmon ir Giro Sport, įpareigtos jo vardu derėtis dėl futbolo varžybų retransliavimo teisių, imtųsi priemonių, kad ekrane nebūtų matyti alkoholinių gėrimų prekių ženklų. Todėl bendrovei Bacardi France buvo atsakyta išnuomoti aplink stadioną įrengtus reklamos stendus. Ši bendrovė kreipėsi į Prancūzijos teismą siekdama sprendimo, kad TF1, Darmon ir Giro Sport liautųsi daryti spaudimą užsienio futbolo klubams. Tokiomis aplinkybėmis Prancūzijos Kasacinis teismas pateikė Teisingumo Teismui prašymą priimti preliminarų sprendimą dėl televizijos reklamos transliavimo tvarkos Prancūzijoje galimo prieštaravimo Bendrijos teisės aktams, įskaitant aptariamą direktyvą.

2004 m. liepos 13 d. sprendimu Teismas nutarė, kad netiesioginė alkoholinių gėrimų televizijos reklama, kai, retransliuojant sporto renginius, ekrane galima pamatyti reklamos stendą, nėra išskirtinis transliuojamas pranešimas, kuriuo siekiama skatinti pirkti prekes ar naudotis paslaugomis direktyvos nuostatose aprašytu būdu. Teismo nuomone, praktiniu požiūriu transliuotojams neįmanoma rodyti tokio pobūdžio reklamų tik per atitinkamų televizijos laidų pertraukas. Taigi Teismas nusprendė, kad šiuo atveju direktyvos nuostatos netaikomos ir kad televizijos reklamos transliavimo tvarka Prancūzijoje neprieštaruoja Bendrijos teisei.

3.5.3. Stebėseną

Komisija atlieka reguliarią stebėseną (per metus stebimos trys valstybės), siekdama nustatyti, ar valstybės narės deramai užtikrina, kad jų jurisdikcijoms priklausantys transliuotojai laikytųsi direktyvoje apibrėžtų reklamos taisyklių. Komisijai šioje srityje padeda nepriklausomas konsultantas, renkantis svarbius faktus ir informaciją.

Remiantis stebėsenos ataskaitomis buvo pradėta kelių valstybių narių pažeidimų nagrinėjimo procedūra, o Belgijos Karalystei pareikšta pagrįsta nuomonė. Dėl direktyvos reklamos taisyklių pažeidimų skaičiaus ir masto padaryta išvada, kad šios valstybės narės atsakingosios institucijos nepakankamai atidžiai prižiūrėjo jų jurisdikcijai priklausančių transliuotojų taisyklių laikymąsi.

²⁵ Byla C-262/02.

²⁶ Byla C-429/02.

3.6. Nepilnamečių ir viešosios tvarkos apsauga (2a, 22 ir 22a straipsniai)

Antroji Komisijos vertinimo ataskaita²⁷ Tarybai ir Europos Parlamentui dėl 1998 m. rugsėjo 24 d. Tarybos rekomendacijos dėl nepilnamečių ir žmogaus orumo apsaugos taikymo buvo patvirtinta 2003 m. gruodžio 12 d. Valstybėms narėms, EEE valstybėms ir tuo metu stojančioms šalims buvo pateiktas klausimynas²⁸.

Antroji vertinimo ataskaita parodė, kad valstybėse narėse rekomendacija ir toliau taikyta skirtingai, nors bendrieji pokyčiai buvo teigiami.

2004 m. balandžio 30 d. Komisija papildė antrąją vertinimo ataskaitą, pasiūlydama patvirtinti dar vieną rekomendaciją: Europos Parlamento ir Tarybos rekomendaciją dėl nepilnamečių ir žmogaus orumo apsaugos ir teisės atsakyti atsižvelgiant į Europos garso ir vaizdo ir informacinių paslaugų pramonės konkurencingumą²⁹.

Ši papildoma rekomendacija pasiūlyta siekiant spręsti technologijų plėtros keliamus uždavinius. Pasiūlymas grindžiamas pirmine 1998 m. rekomendacija ir apėmė žiniasklaidos raštingumą, žiniasklaidos lavinimą, teisę atsakyti per visas žiniasklaidos priemones, bendradarbiavimą bei dalijimąsi patirtimi ir gera praktika tarp reguliavimo institucijų, atsakingų už garso ir vaizdo kūrinių turinio vertinimą ar klasifikavimą, ir veiksmus kovai su diskriminacija visose žiniasklaidos priemonėse.

Šiuo metu rekomendaciją svarsto Taryba ir Europos Parlamentas.

3.7. Nacionalinių institucijų ir Komisijos veiksmų koordinavimas

3.7.1. Ryšių komitetas

Už direktyvos taisyklių taikymą atsako kiekviena valstybė narė. Su nacionalinėmis reguliavimo institucijomis buvo palaikomas sisteminis ryšys, ypač per Ryšių komitetą, įsteigtą remiantis direktyva (23a straipsniu). Šioje ataskaitoje aptariamu laikotarpiu Komitetas surengė penkis posėdžius.

Komitetas įvykdė direktyvos nuostatomis jam paskirtą užduotį. Jis pateikė savo nuomonę apie visuomenei itin reikšmingus įvykius 3a straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka³⁰.

Siekdamas palengvinti direktyvos nuostatų įgyvendinimą nuolat konsultuojantis dėl visų su jos taikymu susijusių praktinių problemų, Ryšių komitetas apsvarstė ir Komisijos aiškinamąjį komunikatą dėl reklamos.

2002–2004 m. direktyvos persvarstymo klausimas buvo aptartas keliuose Ryšių komiteto posėdžiuose. Komisija pateikė Komitetui 2003 m. vykusių viešų konsultacijų ir darbo grupių veiklos ataskaitą³¹.

Ryšių komitetas taip pat buvo informuotas apie Jungtinės Karalystės ketinimą imtis priemonių pagal direktyvos 2a straipsnį ir aptarė kompetentingos valstybės narės nustatymo klausimą³².

²⁷ KOM(2003) 776 galutinis, 2003 12 12.

²⁸ Žr. http://europa.eu.int/comm/avpolicy/regul/new_srv/secondreport_en.htm.

²⁹ KOM (2004) 341 galutinis, 2004 4 30.

³⁰ Žr. šios ataskaitos 3.3 punktą.

³¹ Žr. šios ataskaitos 4 punktą.

3.7.2. *Reguliavimo institucijų grupė*

Nors direktyvoje nėra tiesiogiai nurodytos nacionalinės reguliavimo institucijos, 2003 m. kovo 27 d. Komisija surengė išanginį Aukšto lygio reguliavimo institucijų grupės posėdį, kuriame susitiko valstybių narių institucijos, atsakingos už transliavimo reglamentuojančių teisės aktų įgyvendinimą. Tokiais posėdžiais, rengiamais vidutiniškai du kartus per metus, siekiama stiprinti nacionalinių reguliavimo institucijų bendradarbiavimą ir taip užtikrinti nuoseklų atitinkamos ES reguliavimo sistemos taikymą.

4. DIREKTYVOS PERSVARSTYMAS

Direktyvos persvarstymas, įskaitant viešas diskusijas ir konsultacijas raštu, pradėtas 2003 m. kartu darbo programa, pridėta prie ketvirtosios taikymo ataskaitos³³.

Po šių pirmųjų konsultacijų Komisija parengė išvadas ir paskelbė jas Komunikate dėl Europos reguliavimo garso ir vaizdo politikos ateities³⁴. Siekiant užtikrinti, kad direktyva ir toliau teigiamai veiktų ES nevaržomus transliavimo paslaugų srautus, buvo apibrėžti tam tikri klausimai, kuriuos būtina spręsti vidutinės trukmės laikotarpiu. Remiantis 2003 m. komunikatu buvo įsteigtos Darbo grupės, kurių ekspertai turi aptarti šiuos klausimus.

Europos Parlamentas aktyviai dalyvavo konsultacijose, visų pirma per kelis EPN³⁵. Numatoma, kad iki 2005 m. pabaigos Komisija priims kelis pasiūlymus dėl teisės aktų projektų.

5. TARPTAUTINIAI ASPEKTAI

5.1. ES plėtra

Per ataskaitinį laikotarpį ES išsiplėtė nuo 15 iki 25 narių, kai 2004 m. gegužės 1 d. į ES įstojo 10 naujų valstybių narių.

Sąjungos ir (tuometinių) šalių kandidačių santykiai vystėsi pagal nustatytas pasirengimo stoti strategijas. Atsižvelgiant į pažangą, pasiektą derinant nacionalinius teisės aktus su direktyvos nuostatomis, derybos dėl kultūros ir garso ir vaizdo politikos su būsimosiomis valstybėmis narėmis buvo galutinai užbaigtos Europos Vadovų Tarybos susitikime Kopenhagoje 2002 m. gruodžio mėn. Komisija stebėjo pažangos procesą, ypač daug dėmesio skirdama direktyvos nuostatomis įgyvendinti reikalingų tinkamų administracinių ir teisminių pajėgumų kūrimo raidai.

Šiuo metu ES rengiasi kitam plėtros etapui. Tikimasi, kad Bulgarija ir Rumunija prisijungs prie Europos Sąjungos 2007 metais. Kroatija ir Turkija šiuo metu yra šalys kandidatės.

³² Žr. šios ataskaitos 3.2 punktą.

³³ KOM(2002) 778 galutinis, 2003 1 6.

³⁴ KOM(2003) 784 galutinis, 2003 12 15.

³⁵ Liverpulio konferencijoje keli EPN skaitė pranešimus, o Henri Weber savo pranešime apie Direktyvos 4 ir 5 straipsnių taikymą nagrinėjo direktyvos persvarstymo klausimus.

Europos Vadovų Taryba yra ne kartą pabrėžusi Vakarų Balkanų šalių perspektyvą tapti ES valstybėmis narėmis. Glaudžiai bendradarbiaudama su Europos Taryba, Komisija įgyvendina šių šalių garso ir vaizdo politikos derinimo su Europos žiniasklaidos standartais strategiją.

5.2. Bendradarbiavimas su Europos Taryba

Komisijos ir Europos Tarybos bendradarbiavimas bus toliau plėtojamas, ypač keičiantis informacija apie Europos konvencijos dėl televizijos be sienų įgyvendinimo eigą. Komisijos atstovas kaip stebėtojas dalyvavo penkiuose Nuolatinio televizijos be sienų komiteto (Standing Committee on Transfrontier Television (T-TT)) ir keturiuose Žiniasklaidos priežiūros komiteto (Steering Committee on the Mass Media (CDMM)) posėdžiuose, taip pat Europos Tarybos Ministrų konferencijoje žiniasklaidos politikos klausimais Kijeve.

6. IŠVADOS

„Televizijos be sienų“ direktyva ir toliau yra sėkmingai taikoma, jos nuostatomis užtikrinama laisvė teikti televizijos paslaugas Europos Sąjungoje. Pagrindiniai visuomenei rūpimi tikslai, kurių siekiama šia minimalų teisės aktų suderinimą vidaus rinkoje užtikrinančia direktyva, tebėra tie patys. Direktyva užtikrinamas veiksmingas Europos garso ir vaizdo sektoriaus reguliavimas, o ši ataskaita patvirtina bendrąją Europos poziciją dėl garso ir vaizdo sektoriaus.

Tačiau įvertinus rinkos ir technologijų raidą yra aišku, kad dabartinę ES reguliavimo sistemą būtina peržiūrėti. Todėl 2005 m. pabaigoje Komisija ketina pateikti pasiūlymą persvarstyti direktyvą.